

1. WYRAŻENIA ALGEBRAICZNE. RÓWNANIA I NIERÓWNOŚCI ALGEBRAICZNE

CZĘŚĆ TEORETYCZNA

WZORY SKRÓCONEGO MNOŻENIA

⇒ $(a+b)^2 = a^2 + 2ab + b^2$

Np. $(5+\sqrt{3})^2 = 5^2 + 2 \cdot 5 \cdot \sqrt{3} + (\sqrt{3})^2$.

⇒ $(a-b)^2 = a^2 - 2ab + b^2$

⇒ $a^2 - b^2 = (a+b)(a-b)$

Np. $x^2 - 7^2 = (x+7)(x-7)$.

RODZAJE RÓWNAŃ

⇒ Równania liniowe.

Np. $3x = 5$, $3(x+5) = 5x$, $3x - \frac{x-3}{5} = 3$.

⇒ Równania kwadratowe.

Np. $3x^2 = 5$, $3x^2 + 5x = 0$, $3x^2 + 5x - 3 = 0$.

⇒ Równania „iloczynowe”.

Np. $(x+3)(x-3)(x-5) = 0$, $x(3x-5)(5x+3) = 0$, $(x-3)(3x^2+5x-3) = 0$.

⇒ Równania wymierne.

Np. $\frac{3}{x} = 5$, $\frac{3x}{x-5} = x$, $\frac{3x}{x-5} = \frac{x-3}{x+5}$.

RODZAJE NIERÓWNOŚCI

⇒ Nierówności liniowe.

Np. $3x < 5$, $3(x+5) > 5x$, $3x - \frac{x-3}{5} \leq 3$.

⇒ Nierówności kwadratowe.

Np. $3x^2 < 5$, $3x^2 + 5x > 0$, $3x^2 + 5x - 3 \geq 0$.

ROZWIĄZANIA RÓWNIANIA KWADRATOWEGO $ax^2 + bx + c = 0$ ($a \neq 0$)

⇒ Wyróżnik trójmianu kwadratowego $ax^2 + bx + c$: $\Delta = b^2 - 4ac$.

Np. wyróżnik trójmianu $3x^2 - 5x - 1$ jest równy: $\Delta = (-5)^2 - 4 \cdot 3 \cdot (-1) = 37$.

⇒ Jeśli $\Delta > 0$, to równanie ma dwa rozwiązania $x_1 = \frac{-b - \sqrt{\Delta}}{2a}$ i $x_2 = \frac{-b + \sqrt{\Delta}}{2a}$.

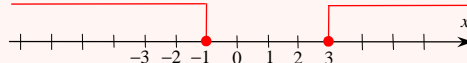
⇒ Jeśli $\Delta = 0$, to równanie ma jedno rozwiązanie $x_0 = -\frac{b}{2a}$.

⇒ Jeśli $\Delta < 0$, to równanie nie ma rozwiązań.

SUMA I RÓŻNICA ZBIORÓW

⇒ Sumą zbiorów A i B nazywamy zbiór wszystkich elementów, które należą do co najmniej jednego z tych zbiorów. Sumę zbiorów A i B oznaczamy: $A \cup B$.

Np. wszystkie liczby należące do zaznaczonego obok zbioru można opisać tak: $x \leq -1$ lub $x \geq 3$ albo tak: $x \in (-\infty; -1] \cup [3; +\infty)$.

⇒ Różnicą zbiorów A i B nazywamy zbiór tych elementów, które należą do zbioru A i nie należą do zbioru B , czyli ze zbioru A „wyrzucamy” te elementy, które należą również do zbioru B .

Różnicę zbiorów A i B oznaczamy: $A - B$ albo $A \setminus B$.

Np. zbiór wszystkich liczb rzeczywistych różnych od zera można zapisać krótko: $\mathbf{R} - \{0\}$.

U W A G A. Znajomość pojęć *suma zbiorów* i *różnica zbiorów* nie jest wymagana nawet od zdających maturę na poziomie rozszerzonym, jednak są one powszechnie używane w praktyce szkolnej, a symbolu sumy zbiorów użyto (o dziwo) w „*Informatorze o egzaminie naturalnym z matematyki od roku 2014/2015*” w jednym z przykładowych zadań dla poziomu podstawowego.